

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značajo vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 136 • Maribor, četrtek, dne 28. novembra 1940 • Leto XV

Jamski človek

Razvoj človeštva gre rakovo pot.

Pod tem naslovom piše S. Jean Boudry v švicarskem dnevniku »La Sentinelle« med drugim:

Današnji ljudje se polagoma vračajo v čase, ko so ljudje bili jamarji. Da lahko živijo, se morajo skrivati in zarivati v zemljo, da tako uidejo smrti, ki preži na nje noč in dan. Naslednik predzgodovinskega človeka — človek dvajsetega stoletja — prebiva kakor njegovi davni predniki v podzemskih luknjah, da bi ubežal besnosti svojih sovražnikov. — Pada torej za tisočletja nazaj. Samo da niso njegovi sovražniki divje zverine, ampak ljudje, njegovi bratje. Zver mori in kolje, da se na ta način prehranjuje; a človek...

To strašno klanje in uničevanje je rezultat napredka in povečanja npravnosti? Vse kar so misleci, znanstveniki in učenci odkrili koristnega za blagostanje človeštva, se danes uporablja za vojno in pripravljanje zla. Odkritje zrakoplova na primer nam prinaša uničevanje vsega, kar je zgradil človeški duh, nam ruši vasi in mesta ter siplje na ljudi ogenj in žveplo.

Pravijo, da umre vsako sekundo po vsem svetu po en človek; to je okrog 86.400 na dan, 31 milijonov na leto in 3 milijarde v enem stoletju. Podivjani človek si je izmislil, da to število še ni dovolj. Izmišlja si in uporablja za pobijanje vse mogoče stvari. Živi za to, da mori. Na svetu je skoro toliko vojakov kot prebivalcev in so oboroženi drug proti drugemu. Za junaško in častno naloge smatrajo od časa do časa spremenjati državne meje in barve zastav, mesto da bi drug drugemu pomagali, si lajšali gorje in živeli v miru. Naša zemlja je le majhen del v velikanskem vsmrtju; prebivajo tudi na drugih planetih ljudje, ki so tako neumni, kot oni na zemlji?

Ljudje slepo sledijo tistim, ki jih huj-skajo in vodijo v vojno in mislijo, da je temu že tako in da se morajo pobijati. Ubogi nevedneži... Učenjaki trdijo, da človeštvo živi na zemlji že osemdeset tisoč let in do zdaj še ni znalo razumeti osnovne resnice: vojna ne reši dokončno nobenega problema in prinaša le prehodne spremembe, ki trajajo največ le nekaj desetletij.

Ni človek slep in neumen? Bo li človeška neumnost trajala večno?

Sovjetski in ameriški obisk pri bolgarskem kralju

Bolgarija zaenkrat ne pristopi k trozvezi

Pretekli teden se je v zvezi s pose-tom bolgarskega kralja Borisa pri Hitlerju v Berchtesgaden z vsoto gotovostjo trdilo, da bo Bolgarija pristopila k trozvezi, kakor Madžarska, Romunija in Slovaška ter se s tem prostovoljno vključila v novi red, ki ga propagirajo in pripravljajo državne osi Nemčija, Italija in Japonska.

V zvezi s tem so bile več ali manj oficijelno najavljene bolgarske zahteve do sosednjih držav: Grška naj bi odstopila Bolgariji Macedonijo in Tracijo, z izhodom na Egejsko morje, Jugoslavija pa Nadalje se je govorilo o bližnjem vko-rakanju nemških čet v Bolgarijo in o možnosti bolgarsko-nemškega napada na Grčijo.

Dne 25. t. m. pa je nenadoma nastopil preokret.

Pri kralju Borisu je bil sprejet v avdi-jenci glavni tajnik sovjetskega komisa-rijata za zunanje zadeve Soboljev, ki je iz Bukarešte, kjer je sedaj sovjetski de-legat v donavski komisiji, prišel v So-fijo. Za Soboljevem pa je kralj sprejel ameriškega poslanika Lawrencea Stein-harda iz Moskve. — Po avdienci je po-slanik izjavil časnika, da Bolgarija ne bo pristopila k trozvezi in da tudi

sicer ni govora o kakšnih sovražnih na-merah Bolgarije proti Grčiji.

Italijanska uradna poročevalska služ-ba Stefani pa javlja, da je vesti o pri-stopu Bolgarije k trozvezi razširila so-vražna propaganda s posebnim name-nom. CBS pa pravi, da so bile vesti o prihodu bolgarskih državnikov v Berlin na podpis dogovora o pristopu Bolgarije k trozvezi, razširjene tudi iz nemških virov.

V Berlinu sedaj izjavljajo, da to ne bo motilo Hitlerjevih diplomatskih na-črtov.

Dumanov je v vsaki državi nekaj.

Kakor znano, je bolgarski vladni po-slanec Dumanov ob priliki debate o kral-jevem prestolnem govoru naglasil, da med Bolgarijo in Jugoslavijo ne more biti dobrih odnosov, dokler Jugoslavija ne vrne Bolgariji Macedonijo. Na to iz-javo je vstal predstavnik opozicije v bol-garskem sobranju, bivši predsednik vlade, Mušanov, ki je zahteval pojasnilo o razgovoru kralja Borisa s Hitlerjem in nato svaril pred pustolovšči-nami, poudarjajoč, da o miru in vojni mora odločati narod, ne pa vlada.

Kakšen je bil odmev te debate v bol-

garskem parlamentu pri nas, smo že po-ročali. Srbi so odkrito izjavili: Macedo-nija ni Dobrudža, Dumanov naj pride po njo!

Bolgarski poslanik v Beogradu je bil dne 25. t. m. poklican na poročanje v Sofijo. Pred odhodom je izjavil časnika, da je Dumanov v vsaki državi nekaj in da njegov govor ni nobena oficijelna izjava, ampak da je treba počakati izjav ministrskega predsednika in potem šele sklepati.

Nevarnost razširitve vojne na Balkanu je zaenkrat odklonjena. Brez dvoma pa je k temu mnogo pripomoglo odločno zadržanje Jugoslavije in Turčije, seveda pa tudi zunanji vplivi, ki so nevtralizirali Bolgarijo.

Mirovna konferenca bi utegnla odločati tudi o suverenosti Bolgarije

Reuter poroča: Angleški minister But-ler je izjavil, da bi na pristop Bolgarije k očiščena državam odgovorila Anglija pri bodoči mirovni konferenci s tem, da bi načela vprašanje samostojnosti Bol-garije.

Neprestani letalski napadi na Anglijo in Nemčijo

Nemško uradno poročilo javlja, da so v noči na 25. november nemška letala zasula mesti Bristol in Southampton z bombami. Pred Bristolom je enaka usoda zadela Birmingham in Coventry.

Bristol ima 400.000 prebivalcev in je središče raznih industrij, zlasti tudi indus-trije za izdelovanje letalskih motor-jev Blenheim. Poleg te industrije so to-

varne motornih vozil, mlini in ostala ži-vilska industrija. To pristanišče je ne-precenljive važnosti za London. V me-stu so bile nakopičene zaloge živil. 100.000 kg bomb je povzročilo 54 po-žarov in spremenilo mesto v ruševine.

Neka nemška vojna ladja v Atlantiku je potopila doslej 90.000 ton ladjevja.

Nemško poročilo pravi, da so 25. novembra letala nadaljevala z masčevalnimi poleti na London. Zaradi neugodnih vremenskih prilik

dica velike letalske moči, ki jo Anglija daja Grčiji. Angleška letala so nepre-stano v akciji in napadajo umikajočo se italijansko vojsko ter vsak poskus zbi-ranja čet. Istočasno pa mečejo bombe na Valono in Drač, ki sta edini prista-nišči, ki prihajata za Italijane v poštev. Z izgubo letališč v Korči, pri Podgrad-cu in Argirocastru so italijanskim leta-lom operacije znatno otežkočene.

8000 novih ujetnikov.

Reuter poroča iz Aten, da so Grki dne 24. in 25. t. m. vjeli novih 8000 ita-lijanskih vojakov ter zajeli nepregledne množine vojnega materiala.

Italijansko uradno poročilo

pravi, da italijanska vojska z uspehom odbija napade Grkov in vrši uspešne protinapade. Grki niso v stanju, da bi motili umik Italijanov na nove položaje, kjer se ustvarja nova fronta.

Zlasti se v italijanskih listih tudi na-glašča ogromno pretiravanje v grških po-ročilih. Grki javljajo o velikanskem voj-nem plenu, v resnici pa so dobili samo kole preprežene z žico.

Italijani javljajo, da so zajeli grške od-delke, ki so se izkrcali pri Santi Quaranta.

Grki so se izkrcali na albanski obali.

(Reuter). Dne 25. t. m. je grško armad-no poveljstvo izvršilo s pomočjo morna-ric operacije večjega obsega. Grške ladje so izkrcale čete, ki so jih pripelja-le z otoka Krfa ob albanski obali, pri Santi Quaranta.

Angleška letala v akciji.

(Aten. ag.). Vsi grški uspehi so posled-

Grki prodirajo proti Elbasanu in Argirocastru

Italijani javljajo o uspehih, ni pa znano, kje bodo razvili fronto.

Atenska agencija poroča: Prodirajoča grška armada je iz odseka Korče pro-drla na severu do Podgradca, drugega glavnega oporišča italijanske vojske na vzhodu Albanije ob Ohridskem jezeru. Kraj sam so grške čete zasedle dne 24. t. m. skoro brez odpora in potem nadaljevale zasledovanje umikajočih se ita-lijanskih čet po cesti proti Elbasanu, v srednji Albaniji.

Napredovanje Grkov se nadaljuje tu-di severozapadno od Korče preko kraja Moskopolje v smeri proti reki De-veli.

Na osrednji fronti prodirajo grške čete po dolini reke Vojuse in se vrše boji z Italijani, ki poskušajo kriti umik svojih čet v pogorju Panareti.

Grške čete, ki so prodrle čez reko Kalamas, nadaljujejo svoje prodiranje na vsej širini fronte, zasedle so že kraj Delvino, južno od Argirocastra, katere-mu se bližajo od vzhoda tudi grške čete z osrednje fronte. Višine okrog Argi-

rocastra, ki je bil glavno oporišče ita-lijanske armade v obmorskem odseku južne Albanije, so v grških rokah in me-sto je pred padcem.

Vzdolž morske obale nadaljujejo Grki s prodiranjem proti pristanišču Santi Quaranta.

(Reuter). Poslednja poročila iz Grčije javljajo, da se Italijani trudijo, da bi zavrli grško prodiranje. Italijani so pre-peljali v Albanijo še dve diviziji. V ce-loti so bile razgane 4 italijanske divi-zije, motorizirana divizija pa je bila zdecimirana.

Grki so se izkrcali na albanski obali.

(Reuter). Dne 25. t. m. je grško armad-no poveljstvo izvršilo s pomočjo morna-ric operacije večjega obsega. Grške ladje so izkrcale čete, ki so jih pripelja-le z otoka Krfa ob albanski obali, pri Santi Quaranta.

Angleška letala v akciji.

(Aten. ag.). Vsi grški uspehi so posled-

pa ni bilo tega dne večjih akcij. Angleži so zgubili 2, Nemci nobeno letalo.

Angleži nad Hamburgom.

Angleško vojno poročilo pravi, da so angleška letala v noči na 25. t. m. vrgla na Hamburg več ton bomb in okrog 2 tisoč zažigalnih bomb na ladjedelnice Blom & Voss, nadalje na čistilnice nafte Renania-Osag, na plinaro v Altoni in kemično tovarno v Harburgu-Wilhelmsburgu.

V noči na 26. t. m. ni bilo niti enega nemškega letala nad London. To je bila druga mirna noč v 80. dneh. Pa tudi na ostalo Anglijo je padlo par bomb samo v mraku. — Pač pa se je vršilo topovsko ostreljevanje na obali Rokav-skega preliva.

Angleško vojno poročilo pravi, da je računati z novimi poskusi nemškega vdora, ker so opazili, da se nemški vojaki vadijo v vkr-cavanju in plezanju po obalnih skalah.

Izguba ladij

V času od 11. do 17. t. m. je bilo potoplje-nih 14 angleških ladij s 50.449 tonami in 2 za-vezniški s skupno 7.769 tonami in 1 nevtralna s 1.300 tonami. Od začetka vojne je bilo potop-ljenih za nad dva in en četrt milijona ton la-dijske prostornine. Med tem pa je Anglija zgra-dila, dokupila in zaplenila sovražnih ladij skup-no nad 2 milijona ton.

ta, kamor so dospeli z otoka Krfa. Ita-lijanska letala neprestano bombardira-jo ozadje grške fronte. Sestreljenih je bilo 5 sovražnih letal.

Z naše meje poročajo, da Italijani iz-praznujejo Podgradec, da pa ga Grki še niso zavzeli.

Bivši tajnik fašistične stranke Fori-nacci pa kritizira v listu »Regime Fa-scista« italijanski generalni štab v Al-baniji.

Sporočilo vsem naročnikom!

Dama in po svetu

Vojna v svetu je povzročila tudi pri nas silno draginjo. Cene, tako življenjskim potrebščinam, kakor tudi vsakovrstnim proizvodom so se zvišale od 40 do 50 odst., nekateri pa celo za 100 odst. Zlasti se je hudo podražil tudi časopisni papir in vse druge potrebščine, ki so v zvezi z izdajanjem časopisa. Zelo so bili prizadeti časopisi vsled prav občutnega povišanja pavšalirane poštne. Nekateri dnevniki so morali zvišati naročnino že prejšnji mesec.

Menda ni potrebno posebej naglašati, da posledice draginje občuti tudi naš delavski tisk in to tembolj, ker se mora »Delavska Politika« vzdrževati izključno le z naročnino ter ne dobiva od nikoder nikakršnih podpor. Žal, da nekateri naročniki tudi v teh težkih časih ne plačujejo redno naročnine in s tem najhujše škodujejo svojemu delavskemu tisku.

Svojčas smo izvedli uspešno akcijo, s katero se je omogočilo, da je »Delavska Politika« začela izhajati trikrat na teden, ne da bi se bila povišala naročnina. Na ta uspeh so vsekakor lahko ponosni vsi naši naročniki, zlasti pa naši poštrovatelni poverjeniki in sotrudniki. »Delavska Politika« bi bila tudi v bodoče zmagovala sicer visoke izdatke z doseganjo naročnino, ako bi ne bile nastale izredne razmere, ko je začela draginja, delavci in nameščenci pa niso takoj dobili primernih povišic, zaradi česar so številni slabše situirani ali pa deloma tudi nezavedni naročniki omejili svoje izdatke tudi s tem, da so odpovedali svoj delavski list. Priznati pa je treba, da je število teh vendarle neznatno, ako pomislimo, da se je moralo ogromno število delavcev odzvati pozivom na večje itd.

O vseh teh vprašanjih smo se te dni posvetovali z našimi poverjenjskimi odbori, ki so po zaslišanju poročili o gospodarskem stanju našega lista s soglasno sklenili, da je treba naročnino povišati. Po poročilu poverjenikov, ki pobirajo naročnino v posameznih krajih, pa so številni naši naročniki povišanje naročnine že pred meseci pričakovali in so se celo čudili, da naša uprava tega še ni storila, ker so se zavedali, da s sedanjo naročnino ne bo mogla kriti večjih izdatkov, ki so nastali z ozirom na podražitev papirja in drugih potrebščin v grafični stroki. Nekateri poverjeniki so predlagali, da naj bi se naročnina povišala za 5 din na mesec. Uprava oziroma konzorcij našega lista pa se je odločil, da bo počenši s

1. DECEMBROM T. I. POVIŠAL NAROČNINO SAMO ZA 2 DIN,

tako, da bo znašala od 1. decembra dalje naročnina za »Delavsko Politiko« v tuzemstvu din 12.—, za inozemstvo din 20.— na mesec.

S to skromno povišico pa bo mogoče kriti večje izdatke le, če bomo pridobili s skupnimi močmi precejšnje število novih naročnikov in še nadalje zbirali za tiskovni sklad, ki je sedaj popolnoma izčrpan. Predvsem pa moramo izterjati vso zastalo naročnino in doseči, da bodo vsi naročniki plačevali naročnino vsaj za en mesec naprej. Prav tako vabimo vse naše naročnike, da naj zahtevajo v vseh lokalih kamor zahajajo in kjer kupujejo svoje potrebščine, da bo tja zahajala tudi naša »Delavska Politika« in da bodo dotične trditve tudi oglaševale v našem listu.

Trdno smo prepričani, da bodo vsi naši naročniki razumeli nastali položaj in s tem v zvezi skromno povišanje naročnine našega lista ter da zaradi tega ne bo noben naročnik odpadel. Nasprotno, gaseči moramo, da se bo število naročnikov še podvojilo, kajti nikoli še ni bila taka potreba, da poseduje delavstvo svoj neodvisen časopis, kakor je to danes, ko živimo v izrednih razmerah in vemo, da mora biti delavstvo pripravljeno na dogodke, ki bodo nastali po zaključku sedanje vojne. Jasnó je, da bo ta vojna prinesla vsemu človeštvu hude gospodarske posledice, račune teh zgub pa bo moralo plačati delovno ljudstvo, ako ne bo dovolj pripravljeno na svojo obrambo. V tej obrambi in bojih za svobodo in enakopravnost delovnega ljudstva pa bo igral zopet tisk glavno vlogo in tega se mora delavstvo zavedati.

Vabimo torej vse naše cenlj. naročnike, da s 1. decembrom plačajo naročnino po din 12, bodisi potom naših poverjenikov, kjer pa teh ni, pa po poštni položnici. Naročnino je treba plačati v naprej.

V vsako delavsko stanovanje in v vsak lokal, kamor zahajajo delavci in nameščenci, pa mora zahajati tudi »Delavska Politika«.

UPRAVA.

Ogromne vsote za oboroženje

Švicarski dnevnik »Volksstimme« piše: Informacijska sekcija Društva narodov je pravkar izdala 15. izdajo svojega Vojaškega letopisa za leto 1939, ki je prvo vojno leto. — Sekcija tudi poroča, da je za zdaj ta letopis tudi poslednja izdaja, kajti v vojnem času vlada

de ne objavljajo nobenih statistik o svojem oboroževanju.

Po tej najnovejši izdaji Vojaškega letopisa so znašali redni izdatki (izvenproračunski niso všteti) za vojaške svrhe v milijonih (izraženi v valuti dotične države):

Leta	1935	1936	1937	1938	1939
Anglija (funt sterlingi)	122	172	251	391	736
USA (dolarji)	806	933	1.033	1.113	1.387
Francija (francoski franki)	10.983	8.277	9.522	11.186	31.753
Italija (lire)	5.143	5.957	5.175	7.094	7.896
Japonska (jeni)	1.033	1.078	1.237	1.247	1.827
SSSR (rublji)	8.200	14.816	14.481	27.044	40.855

Nemčija (marke) Po izjavah kanclerja

raja je izdala Nemčija do leta 1939,

skupno 90 milijard mark

V italijanskih podatkih niso vračunani stroški abesinske vojne, prav tako tudi japonske številke ne vsebujejo izdatkov za financiranje vojske na Kitajskem.

Če preračunamo gornje številke v švicarske franke ter vzamemo, da je Nemčija leta 1939. izdala za oboroževanje 20 milijard mark ter če izrazimo Rusijo (za rubelj namreč ni oficijelno veljavna tečajna), dobimo, da so imeno-

vane države izdale leta 1939. v vojaške namene okroglo 60 milijard švicarskih frankov (nad 600 milijard dinarjev, op.). Vpoštevati je treba, da gre pri tem za podatke, ki so jih dale tajništvu Društva narodov vlade same. V resnici so bili izdatki neprimerno višji.

S to vsoto bi bilo možno ustvariti socialna in kulturna dela velikanskega značaja. ■ ■ ■

Tudi za poljedelske pridelke bodo maksimalne cene. V Beogradu so namreč prišli do prepričanja, da brez tega ni mogoče uravnovesiti cen in pobijati draginje. To je bila naša zahteva že od nekdaj, toda ne zaradi tega, da bi kmetje bili prikrajšani, ampak da se ustvari ravnovesje v cenah in zaslužkih, da bodo mogli živeti i delavci i kmetje.

Nov tip ljudskega kruha bo v kratkem uzakonjen in sicer se bo primešalo pšenični moki po 20 odst. koruzne moke. Mešali bodo moko že v mlinih.

Žalostni spomini. V svetovni vojni so se borili Bolgari na strani centralnih velesil. Prodrli so v Srbijo do Niša in tamkaj prijeili 20 pravoslavni svečnikov, ki so jih v noči na 12. november vse postrelili v soleski pri Beli Palanki, razen prote Milija Jončiča, ki se je z begom rešil. V Zaječaru so dne 24. t. m. (po pravoslavnem koledarju 11. novembra) obhajali spomin na te žrtve. Govoril je arhijerej Stamenković, ki je dejal, da so te žrtve opomin vsem, da je samo čez trupla mogoče poskusiti vzeti nam našo svobodo.

140 letnica rojstva škofa A. M. Slomška je bila te dni. Vršile so se razne proslave. Slomška se smatra kot narodnega prebuditelja. F

700 milijonov dinarjev dolgujemo Nemčiji, ker smo več uvozili, kot pa izvozili. Trdijo, da je ta dolg posledica tega, da so naši uvozniki hiteli z uvozom, dokler je bila marka še po nižjem tečaju.

Za 20 odstotkov bodo zvišane potniške tarife na železnicah počenši s prvim januarjem 1942.

Bencinska mešanica zopet dražja. Bencinska mešanica se je podražila od 25. t. m. dalje za 20 para pri litru na din 7.35, 7.60 oz. 7.70 za liter.

Najdražja vojna je sedanja vojna, je izjavil angleški finančni minister Kingsley Wood. V prvih 77 dneh drugega leta vojne je potrošila Anglija dnevno po 9.1 milijon funtov sterlingov. Anglijo je veljala vojna v prvih 12 mesecih 1.140 milijonov funtov sterlingov ali okroglo 350 milijard dinarjev. Take stroške čuti tudi bogata Anglija, kaj pa še le ostale države.

Zakaj je drago sukno? Zagrebška policija je zaprla in poslala v konfinacijo tri zagrebške trgovce s suknom in sicer Ljudevita Previčca-Prägerja, Belo Büchlerja in Aladarja Fleischmana. Pri Previču-Prägerju je bilo ugotovljeno, da je prodajal sukno po 460 din meter, dočim ga je stalo din 266. Na splošno je prodajal sukno z dobičkom od 70 do 171 odstotkov. Blago pa je imel na zalogi še iz leta 1924 in 1928. Trgovca Büchler (tvrdka »Haritex«) je prodal trgovcu Fleischmanu (»Lord«) 126 in pol metra blaga po din 445 za meter, ta pa je prodajal blago svojim odjemalcem po din 680 meter. Preiskava je ugotovila, da so trgovci veržili z blagom med seboj, predno so blago prodali dalje. To pa je prepovedano. Na ta način je seveda pravo angleško blago postalo res drago. V resnici pa so Angleži solidni trgovci in cene njihovega prvovrstnega blaga niso bile nikdar pretirane, razen v kakšni trgovini v Jugoslaviji.

Zagrebška občina odpušča uslužbenca mestnih podjetij, da na ta način razbremeni svoj proračun. To bo seveda vzbudilo nov val nezadovoljstva.

Bivši narodni poslanec Životić Jevtić je obtožen sodelovanja s hajdukom Dražo Gligori-

jevićem, toda so ga izpustili, da se bo branil na svobodi.

Morje je vrglo na kopno pločevinasto škaflo z raznimi valutami in čeki v vrednosti 50 tisoč dinarjev v Risu v Boki Kotorski. Zaklad je s kakšne potopljene ladje.

Vodstaj Save je bil zadnji teden na Hrvaškem za 18 cm višji, kot pa v času katastrofalne poplave leta 1932.

Italijanski ministrski svet pod kraljevim predsedstvom bo zasedal v soboto, dne 30. t. m.

Kako je Schuschnigg podpiral heimwehrovske časopise? V dunajskem procesu proti prijateljem Schuschnigga (koroški Sušnik) radi poverbe avstrijskega državnega premoženja, je bil te dni zaslišan upravitelj tajnih fondov bivše avstrijske vlade, ki je tako krvavo zatrla februarški upor delavstva leta 1932. Ta upravitelj tajnih fondov je med drugim povedal, da so iz dispozičijskega fonda kupili za vlado akcije pasivnega dnevnika »Neue Freie Presse« za 2.35 milijonov šilingov, to je okrog 23 milijonov dinarjev. Razen tega je dobival ta list mesečno subvencijo 60.000 šilingov (din 600.000). S podobnimi stotisoči šilingov so bili podpirani tudi drugi »heimwehrovske« listi. — Časopis »Panneuropa« je dobil 218.000 šilingov. Povrh tega so dobivali razni vplivni politiki večje zneske in pri tem tudi niso pozabili na ekscesarico Zito. Kadar je prišla njena dvorna dama na Dunaj, je dobila po 20.000 šilingov (200.000 din). Medtem pa so dali »Zvezi vojni invalidov« samo 500 šilingov. — Na teh primerih zopet vidimo, na kak način se vzdržuje razno časopisje, da lahko izdaja za par grošev kar na kilograme papirja, zato da potem zagovarja gotove interese in s kakšnimi težavami se ima boriti delavski časopis, ki je odvisen samo od naročnine. Pa vse pride enkrat na dan.

Madžarofilski angleški lord Rothermere je umrl na poti v Ameriko.

V pristanišču Haifi je eksplodiral parnik »Patric«, na katerem je bilo 1800 židovskih beguncev iz vseh mogočih krajev, ki so čakali na prevoz v Indijo. Smrtnih žrtev je veliko. Porabo električnega toka bodo omejili na Danskem, ker so tamkaj same centrale na kurjavo in ni dovolj premoaga na razpolago. Nemčije je vse svoje razpoložljive tovarne vagonne stavila v promet za prevoz premoaga v Italijo.

Koliko znaša vojna škoda na Norveškem? Na Norveškem so zavarovalne družbe predpisale zavarovancem 1 odst. doklado na premije, kot delen prispevek za povračilo vojne škode na premočinah. Skupna škoda na premočinem inventarju znaša v 27.000 slučajih 95 milijonov norveških kron. Zavarovalne družbe bodo zbrale okrog 35 milijonov kron, ostanek bo morala dati država. V gornji vsoti pa ni všteta škoda na porušeni hišah, ki so cenjene na 200 milijonov nk. Skupno je bilo porušeni oz. poškodovanih 13.000 poslopij. Škoda na mostovih, železnicah, cestah itd. pa znaša pol milijarde nk.

Dežela brez kina in film. Azijski Nepal (na severu Indije) je dežela brez kina; njen maharadža je pred kratkim odklonil ponudbo ameriških finančnikov, ki so bili pripravljene pod zelo ugodnimi pogoji vso deželo preskrbeti s filmi ter sezidati kino-podjetja. Nepalski maharadža je mnenja, da bi kino s svojimi današnjimi filmi prebivalcem njegove dežele bolj škodil kot koristil. Maharadža je dal Amerikancem izjavo, da je pogled v intimo življenje belcev Azijcem prav tako nepotreben kot proizvajanje zvočnih tednikov, ki so pravzaprav namenjeni le vojaški in politični propagandi...

»Delavska Politika« ne dobiva nobenih subvencij, zato poravnaj naročnino takoj!

A. M. de Jong:

Cuden cerkovnik

»OTROŠKA LETA MEREYNTJEJA GEYSENA«

Župnik ga je začudeno pogledal:

»Ko-van-Dirigenas-Vent? Kakšno pogansko ime pa je zopet to?«

»Oh,« je pojasnjeval Flirefleter, »to Vam je cela storija. Ozadje pa je tako-le: »Ko je bil otrok iz drugega gnezda. Oče mu je bil Kiske Baks, ki je bil poročen z Dingenas de Wilde. Mož je bil svoji stari čisto pod copato, ubogi revež, zato so imenovali Kiskeja vedno samo: Dingenas-Vent, torej sedaj veš. No, vsak je vedel, da je Ko Kiskejev in zato ga v Fendertu niso klicali drugače kot Ko-van-Dingenas-Vent. Tako je torej s tem imenom. Mogoče je res, da ta stvar ni, da bi jo človek pripovedoval kakšnemu župniku, toda ker ste me vprašali...«

»Ali se je Dingenas-Vent kaj brigal za ono ženo in njenega otroka?«

»Pri Bogu in vragu«, je zagotavljal krepko Flirefleter, »res pravi škandal, kakšen človek je bil ta Kiske. Prav nič si ni storil iz tega, in kakor tudi je bil pod copato, je vendar od prvega dne dalje redno skrbel za mater in otroka. To moram pa tudi reči, da ko se je Dingenasovi prva jeza poglobila, ga je pustila v miru. Vendar pa nista imela nobenih otrok, tako je, vidiš, ta stvar!«

Nekaj časa je sedel župnik zamišljen in se gladil z dlanjo po bradi. Med vstajanjem je rekel:

»Pojdi, greva. Hladno postaja.«

[8]

Tisti hip, ko sta vstopila v sobo, je prišla Jans iz kuhinje na hodnik. Zadirčljivo je godrnjala:

»Ta potepuh bo gotovo zopet tu jedel?«

»No, upam, da boš mogla to pred svojo vestjo zagovarjati, lepa klarisa«, je rekel Flirefleter in vljudo zavijtel svoj klobuk, »če ne, bi mi utegnili večerja še splesniti na jeziku.«

Jans je gledala mimo njega na župnika, majala z glavo in je odkrito povedala svoje mnenje:

»Gospod župnik, izgleda mi, da ne boste nikoli pametni.«

Ošteti je skomizgnil z rameni in odgovoril:

»Prestar sem že, da bi se poboljšal Jaanske. Tega mi ne smeš preveč zameriti.«

Toda Flirefleter se je takoj postavil zanj.

»Prav umestno bi bilo, ako bi v nedeljo pridigali o čednostih pravih kristijanov, gospod župnik. V ta okvir spada tudi: nasitite lačne in napojite žejne... Lačen in žejen sem pa tako, da bi lahko sedem kristijanov naenkrat prišlo v nebesa, če bi se hoteli vaditi v tej čednosti in bi mi dali za jesti in za piti, kolikor si poželim.«

»Čveka, čvekasta«, je zaničljivo odgovarjala Jans.

Flirefleter se je vsedel na stol, nogi narazen in je pridigal:

»Ljudje divjajo sami proti sebi. Ne bi mi verjeli, gospod župnik, ako bi vam povedal, koliko takih grešnikov se peha po zemlji naokrog kot je ta Jansa. Vsak dan jim nudim dovolj prilike, da si z dobrimi deli zaslužijo nebesa. Toda koliko jih je, ki so si za to hvaležni... no, lahko jih seštejem na prste. Človek bi skočil iz kože!«

»Drži jezik, prismoda!« je zmerjala Jans. »Govoriš kot kakšno otroče!«

»Ali ni Kristus rekel: Pustite otročice k meni? Toda ne bi rad, da postaneš gizdava, ako bi te primerjal s Kristusom. Vendar klobasa za klobaso.«

»K vragu s teboj!« je klela Jans, ki si ni več vedela pomagati.

»Ali mi lahko pokažeš pot do tja?« je vprašal Flirefleter ponižno. Jans je stisnila svoje tanke ustnice da so se videle kot kakšna zareza v njenem zgubanem obrazu in s svojimi črnimi očmi je zrla fanatično na svoje zdelane roke in ni več odgovorila.

Župnik je prikrival svoje veselje, toda trebul se mu je tresel od notranjega zadovoljstva in v obraz je postajal vedno bolj rdeč. Flirefleter se je delal, kot da bi bil v zadregi in je globoko vzdihoval. Po kratkem molku je rekel z žalostnim glasom:

»Oh, je že tako usojeno človeku, da ga ljudje radi obrekujejo. Toda le brez skrbi, ljuba Jaanska, ne bom ti vračal hudo s hudim. In če si še tako grda z menoj, jaz ti bom vrnil dobro za slabo.«

»Ti meni?« je zmerjala ujedljiva starka. »Res bi rada vedela, kako neki?«

»Jedel in pil bom, dokler ne bom počil,« je odkritosrčno obljubil, »da ti bom pridobil čimvečje zaslužnje na dobrih delih; storil bom, kolikor je pač v moji moči. Ako boš potem kljub svojemu čarovniškemu humorju prišla v nebesa, se boš imela zahvaliti meni. Vidiš, taka je res prava krščanska ljubezen do bližnjega, ti zakrknjena grešnica.«

Sedaj pa je župnik bruhnil v smeh. Jans je ošinila oba zasmehovalca z divjimi pogledi. Toda rekla ni ničesar več, ampak je zbežala v kuhinjo.

»O joj, moj trebul!« je ternal stari župnik. »Jaanske mi ne smeš tako jeziti, Flirefleter... Ona pač ne misli tako hudo...«

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Rudarski upokojenci so dobili enkratno podporo od Glavne bratovske skladnice v znesku od din 100 do din 400. Režečem upokojencem je ta priboljšek v sedanji draginji res dobrodošel. Želeli je, da bi se vprašanje izboljšanja pokojniškega zavarovanja v kratkem rešilo, kajti upokojencem se godi vnebovpijoča krivica. Desetletja so delali in ustvarjali ogromne rezerve s svojimi prispevki, vendar...

Prve pomočniške izpite so obavili vajenci pri TPD, 10 po številu, pretekli teden. Izpitna komisija je bila sestavljena iz mojstrov Gučka in Jereba in tajnika kovinarske organizacije iz Laškega, TPD pa je zastopal g. Križnik Filip. Vsi vajenci so napravili izpit.

Ker še vedno nočejo utihniti pritožbe delavcev zaradi dodelitve stanovanj in sicer, da se stanovanja dodeljujejo ne da bi se upoštevalo službena leta, še manj pa družine, sino se odločili, da bomo objavili v »Delavski Politiki« vsako oddajo praznega stanovanja, koga je dobil in če mogoče tudi, na čigavo priporočilo. — Prizadeti.

HRASTNIK

Število žrtev lanske rudarske stavke se zmanjšuje. Na ponovno posredovanje občine so bili nazaj sprejeti v delo pri TPD štirje izmed odpuščenih rudarjev. Ni se jih pa sprejelo v hrastniških obratih, temveč dva v Rajhenburgu, dva pa v Kočevju. Službo so v pretečenem tednu že nastopili. Nadaljnje usode pa čaka še petero takih žrtev, ki so vsi družinski očeti. Ko bi se posrečilo spraviti nazaj v delo tudi te, bi lahko rekli, da so nekako poravnane posledice lanskeoletnih divjih akcij. Moralno škodo, ki jo je utrpelo delavstvo pri tisti polomiji, bo pa še dolgo občutili.

O koncertu »Vzajemnosti« II. V nedeljo, dne 24. t. m. se je vršil v prostorih g. Pečnika, kjer ima tudi sicer svoj lokal hrastniška »Vzajemnost« II., pevski koncert imenovanega agilnega del. izobraževalnega društva. — Spored je obsegal 14 pesmi, predvsem iz naše domače pevske literature, umetniških in narodnih, med njimi dvoje srbohrvatskih. Pri tej priliki je zbor ponovno dokazal, da je v slovenski pesmi že dobrodu doma. Zlasti poslednje narodne pesmi so bile nepričakovano pristržno odpete. V celotni izvedbi programa naj omenimo le to, da se le še čuti tu pa tam njim lastna, malce preširoka izgovorjava. Ko se odpravi tudi to in pa težja mesta še bolj ugleda, bo stal zbor na dostojni višini. Že sedaj pa se lahko kosa z vsakim podeželskim pevskim zborom. Odmore je prijetno spopolnil priznani harmonikar s. Pap, ki je zgrajal čustveno in tehnično dovršeno dvakrat po tri komade iz del sodobnih skladateljev. Za svoja izvajanja je žel burno priznanje. Prav tako seve tudi zbor. V splošnem je nudil koncert lep užitek in prijetno razvedrilo. Vrlim steklarskim pevcom, zlasti pa njihovem nad vse požrtvovalnemu pevovodji s. Beutlu, k uspehu čestitamo, želeč, da se čim preje zopet oglase. Udeležba je bila dobra, prostora na je še bilo za kakoga sodruga in morda še koga, ko bi se ti zavedali svojih dolžnosti do svojih lastnih prireditev. Družnost! — Poslušalec.

KRANJ

Zadnja povodenj je prizadejala v nekaterih krajih prebivalcem občutno škodo. Vseled zadnjega deževja so zelo narasle vode, ki so ponekod tudi prestopile bregove. Sava je dosegla višek v ponedeljek, 18. t. m. dopoldne. Iz raznih krajev Gorenjske so prihajale vesti, da so narasle vode prizadejale prebivalcem večjo ali manjšo škodo. Za široko javnost pa je še docela neznan, da je narasla Sava v Struževem dosegla rekordno višino, saj je njen tok segel prav do bližnjih stanovanjskih hiš. Struževčani ne pomnijo tako narasle Save in pravijo, da je temu vzrok Majdičev jez, zaradi česar je tekla že tožba, ki je menila, da zastala na mrtvi točki. V vseh bližnjih stanovanjskih hišah je vdrla v kleti podtalna voda, ker ob deževju nastali studenci zaradi narasle Save niso imeli odtoka. Stanovalcem je voda po kletah pokvarila razne življenjske potrebščine. Nekemu delavcu, ki je pred leti zgradil svojo hišico, je podtalna voda raztrgala pod in njegov najemnik se je zaradi tega moral izseliti iz spodnjih stanovanjskih prostorov. Prosil je za podporo na občini, toda zastoj. V težkem položaju se je znašel tembolj zaradi tega, ker je bil čez poletje na orožnih vajah in je kot stavbinski delavec ostal v glavni sezoni brez zaslužka. Občina bi bila moralno dolžna prisrskati takim ljudem na pomoč. Dolžnost občine bi bila, da prisrskajo na pomoč tudi stanovalcem pri izpraznitvi vode iz kleti. To delo bi lahko opravili gasilci z motorno brizgalno. Pot iz Kranja v Stružev je nujno potrebna popravila in k temu popravilu je občina tudi dolžna prispevati svoj delež. Vsekakor bo ta povodenj zopet sprožila vprašanje Majdičevega jez, ki od časa, ko je bolj visoko dvignjen, ovira nagli odtok Save, kar povzroča večjo poplavo v Struževem.

Tečaj ruskega jezika, ki naj bi ga vodila g. prof. Martinek iz Ljubljane, ni bil dovoljen.

Z gradnjo nove tekstilne šole so začeli. Stala bo ob Savi pri Starem drevoredu, na mestu, kjer se je prvotno začelo z gradnjo kopališča. Istčasno se je začelo tudi s planiranjem zemljišča za gradnjo poslopja Borze dela, ki bo stala na koncu živinskega sejmišča.

Dežurna služba zdravnikov OUZD v mesecu decembru bo razdeljena sledeče: 1. dr. Bežič Josip, 8. dr. Bežek Josip, 15. dr. Hertfort Joža, 22. dr. Pance Pavel, 25. dr. Vrtnjak Vinčo, 26. dr. Bežič Josip in 29. dr. Bežek Josip.

Širite »Delavsko Politiko«

LJUBLJANA

Tožba. Tajnik Delavske zbornice g. France Preželi toži pravo Delavsko zbornico v Ljubljani na plačilo vseh pogodbenih dajatev, ker je bil odpuščen iz službe. Razprava bo pred ljubljanskim rednim sodiščem, ker zahtevki g. Preželi presegajo zneske, za katere je mogoče tožiti pred obrtnim sodiščem.

»Rezanje ovinkov«. Težki avtomobili včasih vozijo prehitro in potem ovinke režejo. Tako je zaradi rezanja ovinka dne 25. t. m. na križišču Linhartove in Dunajske ceste povozil tovorni avto 52 letnega upokojenca Martina Po-

točarja, ki je kolesaril zelo previdno po desni strani ceste. V mestnem pomerju bo treba brzino tovornih avtomobilov zmanjšati, zlasti odkar so se graditelji cest odločili, da so cestišča lahko ožja, kot pa so včasih mislili, ko so se vozili s konji.

Neprevidna vožnja z motociklom je zahtevala dve smrtni žrtvi in sicer sta se dne 24. t. m. ponoči prevrnili v gramozno jamo v Baragovi ulici ključavničarska pomočnika Josip Clemente in Polžkruh Adol. Prvi je umrl v bolnišnici, drugi na licu mesta.

MARIBOR

V sporu med mestno občino in občino Košaki zaradi din 123.000 ozir. din 600.000, ki jih je dobila mestna občina na davkih od tekstilnih tovarn v Melju, katere po stoji deloma na zemljišču košaške občine, je banska uprava priporočila, da se občini sporazumeta, ali pa naj bi se podvrgli razsodišču, ki bi ga sestavilo sresko načelstvo Maribor, levi breg. Košaška občina še ni zavzela v tem vprašanju svojega stališča, vendar pa je verjetno, da se bodo pogajanja v kratkem vršila in da bo prišlo do sporazuma. Banska uprava tudi priporoča, da naj bi košaška občina odstopila industrijski predel v Melju mestni občini, od katere bi dobila za odškodnino razne gospodarske ugodnosti. Občinski odbor občine Košaki je na seji dne 25. t. m. sklenil uvesti 5 odst. socialni davek za zimsko pomoč svojim revnim občanom, dalje je določil po din 100 mesečne draginjske doklade za občinske uslužbence. Za otroke, ki obiskujejo mariborske meščanske šole, bo prispevala košaška občina okrog 25.000 din.

Mezdni sporazum med čevljarjskimi mojstri in pomočniki. Zadnjič smo poročali o mezdni zahtevah čevljarjskih pomočnikov v Mariboru. V ponedeljek dne 25. t. m. se je vršilo na mestnem poglavarstvu poravnalno postopanje, na katerem je bil končno dosežen sporazum. Mariborski čevljarjski mojstri so se obvezali plačevati pomočnikom osnovne mezde in 35 odst. draginjsko doklado, ki so si jo priborili čevljarjski pomočniki v Ljubljani, ki so pred tedni pod vodstvom svoje strokovne organizacije SDSJ sklenili kolektivno pogodbo, ki ureja delovne odnose med mojstri in pomočniki.

Trgovci in obrtniki ter zaščita lokalov. Prejeli smo: Podjetje »Bata« v Mariboru še vedno ni preselilo svoje prodajalne v nove lokale na Aleksandrovi cesti št. 13, čeravno so ti lokali sedaj že več tednov pripravljeni za takojšnjo vselitev. Nas bi to ne zanimalo, ako ne bi bili svojočasno ti lokali vsem prejšnjim trgovcem in obrtnikom, nenadoma, baje zaradi popraviljanja hiše, sodno odpovedani in so morali te prostore, ki so jih imeli v najemu ter so za nje plačevali precej visoke najemnine, izprazniti do oktobra. Nekatera teh žrtev še sedaj nimajo drugih lokalov in so brez zaslužka, dočim so bivši njihovi lokali še sedaj prazni. Nerazumljivo je to, da se odpove kar osmim najemnikom, zaradi enega samega, četudi večjega in boljšega najemnika, ki pa se potem očitno niti noče vseliti v te prostore. Tudi to je slika današnje nesocialnosti in bi se takšne stvari morale že poprej z zakoni zabraniti. Bata ima v Mariboru, eno svojih najbolj uspevajajočih podružnic in je pri ogromnem obratu ki ga ima že skozi dolga leta v tej prodajalni, gotovo toliko zaslužil, da bi prav lahko tudi pri nas postavil svojo, če že ne tako luksuzno palačo, kot jo ima na primer sedaj v Ljubljani, pa vsaj za svoj veliki obrat primerno hišo. Prostorov za to je zadosti na razpolago in bi ne bilo treba naših trgovcev in obrtnikov na ta način metati na cesto.

10.000 din za bitolske žrtve je darovala mariborska mestna občina.

Okrog 120.000 din vrednosti so dosegli dosedanj prispevki v blagu in gotovini za pomožno akcijo mestne občine.

Temelj spomenika kralja Aleksandra I. Zedinitelja je začela graditi tvrdka inž. arh. Jelenec in inž. Slajmer na trgu Svobode.

Živino (konje) in vprežno vozilo je pripeljati k popisu in pregledu dne 6. decembra t. l. pred vojaško komisijo za popis živine, ki bo poslovala na sejmišču pri mestni klavnici. Vsi dajalci iz Maribora bodo zaradi tega ponovno pozvani v mestni vojaški urad, kjer bodo glede popisa prejeli nova navodila.

Predavanje pri »Vzajemnosti«. Minuli ponedeljek je pri »Vzajemnosti« predaval prof. s. Teply o zgodovini Srbije. Predavatelj je na poljuden način opisal junaške boje Srbov za svojo svobodo in neodvisnost ob koncu 17. in začetku 18. stoletja. Predavanje je bilo nad vse zanimivo in so vsi navzoči izrazili željo, da bi predavatelj še nadaljeval o novejši zgodovini Srbije, kar je tudi obljubil, da bo v enem izmed prihodnjih predavalnih večerov storil. — Prihodnje predavanje se bo vršilo v ponedeljek, dne 2. decembra v dvorani na Ruski cesti št. 7 (vhod na dvorišču) in sicer bo predaval g. prof. Baš o zgodovini Maribora. Opozorjamo vse sodruge in sodružice na to zanimivo predavanje.

Obrtniško predavanje. V okviru Slovenskega obrtniškega društva v Mariboru bo predaval ban. arhivar g. Fr. Baš o zgodovini mariborske obrti v dvorani »Ljudske univerze« v Mariboru, na Slomškovem trgu, v sredo, dne 27. novembra ob 20. uri pri prosti vstopini. Gg. mojstre, pomočnike in starejše vajence ter tudi ostalo občinstvo, ki se za predmet zanima, vljudno vabimo. — Odbor.

500 letnico Gutenberga. Izumitelja premakljive črke, proslavljajo mariborski tiskarji v soboto, dne 7. decembra ob pol 21. uri v »Narodnem gledališču« v Mariboru s dramatskim prikazovanjem razvoja pisanja od pravega do Gutenberga. Nastop Gutenberga in njegov vpliv na človeštvo. Pogled v moderno tiskarsko delavnico.

Pekovski mojstri se nočejo razgovarjati z organizacijo pomočnikov. Na predlog odbora podružnice Zveze živilskih delavcev Jugoslavije, je sklical obrtni referent g. dr. Senkovič razpravo na mestnem magistratu za dne 26. t. m., da bi se mojstri in pomočniki porazgovorili o delovnih prilikah v pekarnah. Mojstri pa niso prišli, zato pomočniki izjavljajo, da jim ne bo preostalo drugega, kot da bodo vsako kršitev uredbe prijavili sodišču, ako je mojstrom to bolj všeč.

Vzgojna posvetovalnica v prostorih tukajšnjega učiteljskega v. Maistrovi ulici, je odprta vsako nedeljo od 10. do 12. ure dopoldan, na kar se opozarjajo vsi starši in roditelji.

V gramoznici je te dni utonil 76 letni Simon Zumer iz Stražgonjcev. Po noči je zašel v Stražunskem gozdu v gramoznico, kjer je bilo veliko vode od zadnjih nalivov. Verjetno je, da je klical še na pomoč, vendar pa ga ni nikdo slišal, sam pa se ni mogel rešiti. — V gospodarskem poslopu posestnika Anderluha na Tezmem pa so našli mrtvega 19 letnega delavca Franca Vincetiča, ki je najbrž umrl vsled božjastega napada.

Z granitnimi kockami so trije moški napadli v Kopitarjevi ulici šoferja Martina Pavliča iz Košakov. Pavlič se je prvotno branil in zbežal proti Aleksandrovi cesti, ker pa so ga napadali zadeli z granitnimi kockami v glavo, je obležal v mlaki krvi. Policija je napadalce izsledila in aretirala, pri zaslišanju pa so se izgovarjali, da so napad izvršili v pijanosti.

Narodno gledališče. Sreda, 27. nov.: zar. Cetrtek, 28. nov. ob 20 uri: »Za narodov blagor«. Red C. primjera.

Opozorjamo vse delavce na Cankarjevo komedijo »Za narodov blagor«, ki jo vprizori tukajšnje gledališče in ki je danes še prav tako sodobna, kakor takrat, ko jo je spisal ta veliki slovenski pisatelj.

Dvojčka, ki sta po treh letih dobila očeta, pred Vrhovnim sodiščem

Preživnino je treba plačati tudi za pretekli čas.

Ta teden je prišla na mariborsko sodišče zanimiva sodba Vrhovnega sodišča iz Ljubljane v zadevi tožbe nezakonskih dvojčkov iz dravske doline, nekje pod Pohorjem, ki sta se skoro 3 leta pravdala s svojim nezakonskim očetom za priznanje očetovstva.

Usoda tega očetovstva je kaj nenavadna. Revna hčerka delavca iz zapuščenega kraja Dravske doline pod Pohorjem je služila v Mariboru in tukaj spoznala brhkega narednika z juga, s katerim sta hodila po nedeljah na sprehod in pozneje tudi v neko gostilno blizu kolodvora prenočevali. Narednik je navim deklici tudi obljubljal poroko, toda ko je postala ljubica noseča, se ji ni več prikazal.

Ze pred porodom je prišla mlada Pohorka v odvetniško pisarno, da bi opominjali nezvestega ženina, naj jo poroči, ali pa izplača odškodnino zaradi neizpolnjene obljube zakonika. Opominsko pismo je šlo na ime »Milana Vojvodiča«. Ves ogorčen pa je prišel v odvetniško pisarno z opominom neki Milan Vojnovič in trdil, da seve on ni »tisti« in tudi služkinja je priznala, da Vojnovič ni »pravi«. Pa tudi sicer v kasarni ni bilo nobenega takega Vojvodiča. Na prošnjo služkinje so potem v kasarni sklicali vse narednike, a pravega ni bilo najti. Minuli so meseci, služkinja je porodila kar dvojčka, ki nista imela očeta in ga tudi ni bilo mogoče izslediti. Lepa dne pa je služkinja gledala po izlozbah fotografije in videla tam poročno sliko svojega Milana. Imena še vedno ni vedela. Minuli so zopet meseci, mlada mati z dvojčki je na cesti srečala Milana z ženo, kakor in je videla na fotografiji. Potem pa je kmalu ugotovila njegovo pravo ime in vložila proti njemu tožbo na plačilo alimentacije. Po dolgem pravljanju, v katerem se je Milan na vse kriplje branil očetovstva in dokazoval, da on ni pravi, je sodišče le razsodilo, da se je pričalo o resničnosti služkinin navedb ter spoznalo Milana za nezakonskega očeta dvojčkov in ga obdodilo z ozirom na nizko plačo in rodbino, da mora plačevati za dvojčka din 100 mesečno od vložene tožbe naprej.

Proti tej sodbi sta se dvojčka še pritožila, da zahtevata preživnino že od rojstva naprej, torej tudi za tisti čas, ko je njuna mati okrog lovila in iskala pravega očeta. Prizivno sodišče je temu njunemu prizivu tudi ugodilo in te dni je potrdilo sodbo še Vrhovno sodišče v Ljubljani.

STUDENCI PRI MARIBORU

»O sodobnih nasvetih našim gospodarjem« bo predaval v četrtek, dne 28. t. m. nastavnica meščanske šole v Mariboru gđ. Milica Stupanova v »Ljudski univerzi«.

SELNICA OB DRAVI

Selniški vaški vodovodni odbor, ki upravlja sedanji stari vodovod bo sedaj podal obrat, ker so vsi čimtelji za to, da občane seznanijo z dohodki in izdatki, zlasti še, ker plačujejo vodarino. O obračunu bomo poročali, čim bo objavljen.

POSLEDNJE VESTI

Nemško vojno poročilo. V noči na 26. t. m. se je samo par letalom posrečilo priletelet nad Berlin in vreči na predmestja nekaj zažigalnih bomb, ki so zadele civilne hiše. Vseled slabega vremena so nemška letala dne 26. t. m. izvedla samo posamezne akcije nad Anglijo in Londonom. Bombe so zadele 7000 tonsko ladjo v nekem angleškem konvoju in dve srednji ladji na Temzi. Neka izvidniška ladja je sestrelila neko angleško letalo, eno pa so zažgali protiletalski topovi, 2 nemški letali pogrešajo.

Angleško vojno poročilo. V noči na 26. t. m. so bila angleška letala nad severno Italijo, zapadno Nemčijo in Berlinom. Povsod so metala bombe. Na London je bilo vrženih par bomb samo v prvih večernih urah, nato je bilo do 5. ure zjutraj mirno.

Podrobnosti o vojni Anglije z Nemčijo. — Nad francoskimi letališči leži megla, zato je delovanje nemške aviacije ovirano. Dne 25. t. m. so bila zbita 4 nemška letala. — V Hamburgu so ustavili obratovanje elektrarne Bergman-Werke, ker je porušena. Delo v nekaterih oddelkih pri Siemensu v Berlinu je ustavljeno. 60 odst. premoga iz Porurja ni mogoče odpeljati, ker so železnice porušene. — V tednu, ki je zaključil 22. t. m. je bilo od Angležev bombardiranih 28 pristanišč, 14 tovarn za umetni bencin in čistilnic, 18 industrijskih naprav, 11 kolodvorov in veliko letališč. (Reuter.)

Grško vojno poročilo. Prodiranje grške armade se je vršilo tudi 25. t. m. še kar naprej. Pri Korči je bilo zaseženih 6 italijanskih letal. Grška in angleška letala nadaljujejo z napadi na umikajoče se Italijane. (Reuter.)

Grki so odstopili Angležem 60 letališč in oporišč, piše italijanski »Messagero«. Vendar pa Grki ne zaupajo Angležem in zahtevajo vedno večjo pomoč. Izgube Grkov v vojni so ogromne, italijanske neznatne. Stefani.

»Preveča bo žele sedaj prišla do veljave«, ko jo bosta uveljavili Italija in Nemčija, je izjavil italijanski pravosodni minister Grandi pri odhodu iz Berlina. Göring ni mogel sprejeti Grandija, ker je bil na fronti. DNB.

Sovjetski poslanik Dokanevov je odpotoval iz Moskve v Berlin, kjer bo zamenjal dosedanjega poslanika Škvarčeva.

Stroj zakon proti sabotaži v vojni industriji bo uveljavljen v Zedinjenih državah. Kazen bo do 10 let ječe in v denarju do 10.000 dolarjev. Na nekih dokih se vodi preiskava zaradi sabotaže proti 5000 delavcem.

V Afriki so Angleži obstreljevali italijansko trdnjavo Aasab v Eritreji ob Rdečem morju in sicer že 30 krat. (Reuter.)

Pogajanja med Kitajsko in Zedinjenimi državami zaradi dobav orožja so se povoljno zaključila. (Reuter.)

Plovba na Volgi v SSSR je zopet mogoča, ker je reka prosta ledu. (Tass.)

Belo celulozo za izdelovanje finih papirjev in nitroglicerina bomo odslej izdelovali tudi v Jugoslaviji.

Veleselma v Lipskem se bo udeležila tudi Jugoslavija.

IZ ČEŠKE

Bivanje sovjetskih novinarjev v Pragi. »Der Neue Tag« poroča o lepem sprejemu, ki je bil prirejen minuli teden štirim sovjetskim novinarjem v Pragi. Sovjetski novinarji so si pri tem ogledali nemško vojašnico »Heinricha Himmlerja«, zvečer so bili gosti zastopnika zunanje urada rajshprotektorja, kamor so bili povabljeni odlični zastopniki nemške narodno-socialne stranke, države in nemške armade. Drugi dan so sovjetski novinarji obiskali Škodove tovarne v Plznu, a zvečer so bili navzoči pri predstavi v Češkem začasnem gledališču v Pragi.

Na plenarni seji »Narodne zajednice« je minuli teden poročal šef propagandnega odbora profesor dr. Teirovsky o ideologiji nemškega narodnega socializma.

Nove mesne cene. Vlada je objavila nove najvišje mesne cene za Češko, ki veljajo od 18. novembra naprej. Najvišje cene so v veliki Pragi in v rudarskem mestu Kladno, kjer štane meso zadnji del kron 17,80 in 15,80, prednji del kron 16,60 in 14,60 itd. V Brnu in Moravski Ostravi je cena za 20 vinarjev nižja, v Čeških Budjevicah, Hradcu Kralovem, Olomoucu, Plznu in v Zlinu pa za 40 vinarjev nižja. Svinjsko meso stane: s kostjo 18 kron, kolletti 23 kron, pleča 17 kron itd. Ovčje meso 18 in 16 kron, vrat 20 in 17 kron, pleča 22 in 20 kron za kg.

Češka in slovaška krona. Praška Narodna banka javlja, da je določeno razmerje med češko in slovaško krono v razmerju 86 čeških kron za 100 slovaških kron.

Iz Slovaške

O razmerah na Slovaškem. Nedavno so češki listi poročali o značilnem govoru predsednika slovaške vlade dr. Tukey na slovaško duhovščino, katero je pozival, da se čimprej usmeri v ideologijo narodnega socializma, češ, da je to za bodočnost slovaškega naroda neobhodno potrebno in tudi združljivo s poslanstvom duhovščine. Pretekli teden pa so javili bratislavski listi, da je notranji minister Šajno Mach kot vrhovni poveljnik Hlinkovih gard razpustil Hlinkovo akademsko gardo. Razpust je utemeljeval s tem, da se lahko akademiki uveljavljajo mnogo uspešnejše v splošni Hlinkovi gardi, a obenem se listi čudijo, čemu si akadem. še do danes niso spremenili svoja pomadžarjena imena, čeprav jim to omogoča vladna odredba.

»Gardista« proti »Slovaku«. Praške »Lidove Noviny« javljajo, da je glasilo Hlinkove garde »Gardista« že ponovno napadlo politične voditelje, ki so si baje v kratkem času nagrabili v novo ustanovljeni Slovaški republiki ogromno premoženje in zahteva strogo preiskavo, ki naj ugotovi, odkod to bogastvo. Oficialno glasilo vladne stranke »Slovak« je ta teden prvič na očitke ostro govorilo in zavrnilo »Gardista«, čijega predstavnik je notranji ministar Šajno Mach, med tem ko je pri dnevniku »Slovak« odločilni faktor ministrski predsednik dr. Tuka.

Za čim večjo prostovoljno disciplino v strokovnih organizacijah

S seje strokovne centrale Urša

Izvršni odbor Urša je imel svojo sejo v nedeljo, dne 27. oktobra t. l. v Beogradu.

Seja je obravnavala o položaju delavstva v državi ter se izrekla za uvedbo gibljivih mezd, ki jo naj ugotavlja paritetni odbor delavcev in delodajalcev in pri katerem sodelujejo vse strokovne organizacije. V ta namen naj se izda posebna naredba. Da bo ta paritetna komisija imela avtoriteto, je treba normalizirati odnose v delavskih zborskih, da bodo predstavljale prave zastopnike delavcev in nameščencev. Izda naj se nova naredba o minimalnih mezdah, ki ne bo ovirala samopomoči strokovnih organizacij.

Nujno je tudi, da se pravočasno uvedejo akcije za zimsko pomoč, ki bodo letos izredno potrebne.

Predvsem naj se zagotovi vsem javno obstoječim strokovnim organizacijam delavcev in nameščencev svoboda strokovnega delovanja, ki si jih ni mogoče misliti brez svobode sestajanja, zborovanja in svobodne besede v pisavi in govoru. To je na škodo delavcev in njihovega javnega življenja. Ovine v razvoju javnega življenja v delavskem strokovnem gibanju so se pokazale v praksi kot škodljive in jih je zaradi tega treba ukiniti ter uvesti povsod enakopravnost tudi za svobodne delavske in nameščenske organizacije. Prav te ovine povzročajo pogostoma mnogo in nepotrebnih socialnih in gospodarskih sporov.

Urs kot predstavnik svobodnih strokovnih organizacij delavcev in nameščencev ima nalogo izboljševati gospodarski in socialni položaj delavcev in nameščencev ter hoče to storiti izključno z legalnimi sredstvi, s tarifnimi

akcijami, kolektivnimi pogodbami in izvojevanjem socialno-politične zakonodaje.

Načelne smernice seje se tičejo navedenih vprašanj. Organizacijski sklepi pa govore o organizaciji svobodnega strokovnega gibanja.

Urs je združenje svobodnih delavskih in nameščenskih organizacij, ki vodi boj za zgoraj navedena načela in praktično socialno politiko v korist delavstva in nameščentstva. Ursove organizacije so najbolj konstruktivnega pomena v javnem življenju, ker so socialno-ekonomski ugodni pogoji duhovni predpogoji za ustvarjanje politično akcijske državljanov.

Delavsko strokovno gibanje mora biti gibanje množic, katero se more razvijati izključno v politični demokraciji, ki jamči svobodo besede in združevanja. Organizacije Urša so zaradi tega demokratično orijentirane. Strokovne organizacije so pripravljene sodelovati z vsemi, ki razumejo položaj delavcev in so demokratično orijentirani. Ursove organizacije so proti vsakršnim prednostim nekaterih organizacij in terorju od katerekoli strani.

Ursove organizacije so v svoji notranjosti trdno podrejene disciplini. Organizacije, ki bi te discipline ne vršile, bodo njih občni zbori kot jedro zavednih članov, prisilili, da dalje vrše sklepe Urša in njegovo taktiko ter ohranijo zvestobo enotnemu svobodnemu strokovnemu gibanju v državi.

Naloga izgradnje strokovnega gibanja pripada oblastnim odborom (Strokovni komisiji), za kar je Urs izdal posebna navodila.

O tem vprašanju bomo še posebej razpravljali in tezo Urša v informacijo našemu delavstvu pojasnili.

zum po najnižjih cenah. Kapital bodo zbrali sami z večjimi vplačili deležev. Namero delavstva iskreno pozdravljamo, da bo prišlo vsaj pomeni do mesa, slanice, masti itd., če že drugod ne pride do vpliva po znižanju cen raznim živilom. Da delavstvo pričinja samo snovati take zadruge, je znak, da preživlja prav obupne čase kljub uredbam o minimalnih mezdah, ki jih podjetja večinoma sploh ne izvajajo. Imamo podjetja, ki po ves teden pošiljajo delavce na brezplačen dopust, včasih zopet za par dni, ker ni »materijala«, včasih jim zadrže del zaslužka, ker nimajo dovolj kapitala »pri roki«, ne vpoštevajo nadur, kadrskega roka, orožnih vaj itd. Uboga delavska para je prav povsod občutno prikrajšana.

— Delavci.

SV. LOVRENC NA POHORJU

Po ovinkih smo izvedeli, da se je na naši občini osnoval prehranjevalni odbor. Po uradnih tolmačenjih bi si človek mislil, da je ta odbor sestavljen iz vrst potrošnikov, ki so navezani izključno le na trgovino, to je iz vrst obrtnikov, delavcev in kočarjev, kot strokovnjakov pa da je morda pritegnjen tudi kak trgovec. Toda temu ni tako. V odboru sedijo večinoma večji in imenitni posestniki, iz vrst delavstva sta eden ali dva. Eden trških višjih veljakov je rekel: »Kaj, ali nam boste vi delavci naročevali blago?« Toda šalo na stran. Prehrana prebivalstva je resna zadeva, zato bi morali biti v tem odboru zastopani vsi sloji prebivalstva po svoji številni moči, brez ozira na strankarsko pripadnost, kajti želede ima vsak človek. In mislimo, da bi se pri dobri volji čisto dobro razumeli. Če premislimo zadevo natančneje, pridemo do prepričanja, da večji posestniki v resnici nimajo interesa na splošni prehrani občanov, kajti oni pridelajo doma žito, mast, olje, meso, krompir, fižol, skratka, razen sladkorja in soli vse, kar človek nujno rabi. Kako naj tak gospod ve za težnje ljudi, ki nič nimajo. Toda občina bo morala naročiti za najhušjo silo 3 vagone pšenice, 5 vagonov koruze, 1 vagon olja in masti, 1 vagon sladkorja, to bo približno zadostovalo za prvo potrebo. To vse naj se vskladišči v občinski hiši in sam po potrebi razdeli sorazmerno med trgovce ali pa v lastni režiji med prebivalstvo. Kredit je po zahtevu višjih instanc v to svrhu na razpolago pri H. B. Toda po informacijah, ki smo jih dobili od enega teh odbornikov, je malo upanja za takšno akcijo. Omejili se bodo raje na dobavo koruze, ki se razdaja kar na postaji na debelo proti takojšnjemu plačilu. To pa je za malega človeka, kateremu je koruza namenjena, prav težka stvar. Kdaj ima v teh težkih časih mali obrtnik ali delavec 300 din za 100 kg koruze? Zato kupijo koruzo tisti, ki imajo denar, ubogi trpin, ti pa pojdi v trgovino po 20 kg koruze in jo plačaj po din 3,50 ali celo več. Zato vas opozarjamo, gospodje, da je tako delo skrajno nesocialno. Imejte pred očmi težek položaj revnega človeka, ki ima napram državi in skupnosti iste dolžnosti kot premožnejši. Davke plačuje v višji meri, kot okoliski kmetje, ki ne poznajo zgradarine. Obrtnike davi obrtni davek, delavce pa službeni davek. Upravičeno pričakujemo enakopravnosti od strani občinske uprave. Pripravnost v prehrani pa stran, časi so prenesni! — Prizadeti.

JESENICE

Brivnice zaprte ob nedeljah. V »Službenem listu« z dne 16. t. m. je izšla naredba o izpremembi uredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic, po kateri je v smislu čl. 2 treba imeti odslej na Jesenicah in Koroški Beli brivnice, frizerske in obrtne obratovalnice za negovanje telesa ob nedeljah zaprte. Naredba je stopila v veljavo dne 19. t. m. Upamo, da bo vse občinstvo zadovoljno, da se je tudi brivcem in brivskemu pomožnemu osebju izpolnila davna želja po nedeljskem počitku in bodo zaradi tega vsi med tednom opravili vse posle, ki so v zvezi z olepšanjem brade, las in nego telesa sploh. O praznikih bodo pa te obratovalnice poslovale po predpisih uredbe.

Nova bolnišnica, ki jo zida na Plavžu Bratavska skladišna na Jesenicah lepo napreduje. — Kljub vsem težavam, ki zlasti v današnjih časih ovirajo taka velika dela, je stavba nove bolnišnice že pod streho in se je vršila 25. oktobra že mala slavnost, tkzv. »likof«. Pri tem slavlju je pozdravil g. dr. Obersnel, predsednik krajevnih Bratovske skladišnice vse navzoče, zlasti delavce, ki grade stavbo, odgovoril mu je pa zidar g. Hamerserk. Upamo, da vojna vihra ne bo ustavila te plemenite in nad vse potrebne gradnje, ki bo prebivalstvu daleč naokrog prinesla blagoslov, korist in zdravje!

TRŽIČ

Kaj snujejo tržiški delavci? Ker je danes življenje za delavstvo v Tržiču izredno drago, so se mnogi delavci odločili, da osnujejo mesarsko zadruge za nabavo živine in drugih živali po najnižjih nabavnih cenah, kakor tudi za kon-

Položaj žene v Sovjetski Uniji

Bivši bolgarski poslanik v Moskvi, Dimitrij Mihalčev, pripoveduje v svoji brošuri »Življenje v SSSR« (Beograd, založba »Sedma sila« cena 2 din), kako se večina sovjetskega prebivalstva v mestih in industrijskih krajih hrani, predvsem ob opoldanskih obedih, v velikih skupnih jedilnicah, ki imajo tudi značaj tovarn za prehrano, saj oddajajo nekatere po 150.000 obrokov dnevno. V sami Moskvi se odda v takih velikih javnih menzah nad 3 milijone obrokov dnevno.

Dalje pravi Mihalčev:

»Pa dobro, bo marsikdo vprašal, če dobiva delavec in nameščenec svojo hrano že kar v tovarni ali v zavodu, kjer je zaposlen, kako pa žive potem njihove žene, kako se one hranijo doma? In kaj je z njihovimi družinami?

To je vprašanje, ki nas sili, da se pomudimo še pri naslednjem poglavju.

V Sovjetski Uniji je žena v javnem delu popolnoma izenačena z možem. Ona mu je povsod enaka in sodeluje z enakimi pravicami z njim v vsem javnem življenju države. Sovjetsko ženo najdemo v vseh tovarnah in v vseh uradih vseh ustanov; vidite jo na delu in v nadzorstvu notranje trgovine in v vseh kulturnih ustanovah. Sovjetska žena sodeluje v vseh znanstvenih in iznajditelskih institucijah. A ona ni samo v tovarnah kot navadna delavka ali upraviteljica, ne samo v tehniki in arhitekturi, temveč sovjetska žena igra ogromno vlogo tudi v vojski, posebno v oddelkih za kemijo in v vojni-transportni akademiji. Celotno v vojnem letalstvu, posebno v padobraskih oddelkih.

Sovjetska žena igra važno in markantno vlogo, ki dokazuje njeno izredno hrabrost. Končno se jo pa najde tudi v diplomaciji: sovjetski polnomočni minister v Štokholmu je žena (Kolontajeva).

No, in poleg takih več ali manj kvalificiranih poklicev, v katerih ona v obilni meri sodeluje, sem često videl sovjetsko ženo, da beli hiše, vozi tramvaj, da s samokolnico prevaža zemljo pri gradnji Moskva-Volga-kanala, ali pa iz jaskov pri gradnji moskovske podzemne železnice. Žena, oblečena skoraj v čisto moški policijski kroj, urejuje tudi po zimi in to na najbolj kompliciranih mestih, ulični promet v Moskvi, v Leningradu in sploh v vseh večjih mestih. Ona je poslanik, predavatelj na univerzi, narodni govornik in prosvetitelj, prodajalec knjig, v prvih vrstah vseh panog športa, fotografiranja, ona je povsod, kjer kipi življenje živahnega vstvarjanja.

Žena in družina.

Potemtakem je jasno, da v način življenja

današnje Rusije prihaja neko široko, nam neznano in nepojmljivo udeleževanje žene v družabnem življenju v najbolj širokem smislu.

Sovjetska žena ne ostaja doma, da bi kuhala za družino in da bi vzdrževala prijeten in udoben kotiček, kjer bi se člani te družine shajali. Nobene možnosti, ne časa nima, da bi se bavila z odgojevanjem svoje dece. Način sovjetskega življenja izključuje to funkcijo, ki jo mi, iz kapitalističnega družabnega reda, smatramo za bistveno žensko, materinsko nalogo. Tudi po pojmovanju našega starega sveta, je žena kot mati dolžna, da služi družbi, a to samo po svojem »prirodnem poklicu«, v družini, in potem aktivnega in sistematičnega vzgojevanja mladega pokolenja. Nasprotno pa v SSSR pripada žena v prvi vrsti družbi, pripada ji neposredno in ne šele preko družine, katere vlogo bom pozneje pojasnil.

Vsa družina dela.

Po vsem tem se razume samo ob sebi, da ono, kar smo rekli o skupni prehrani delavcev in nameščencev, velja tudi za njihove žene, sestre itd. Tudi žena je čez dan na delu zunaj hiše, tudi ona se hrani v tisti javni menzi, v katero se je vpisala. Zvečer se vrača domov, da se odpočije od dela in raznih družabnih obveznosti (prisostvovanje raznim sejam, diskusijam itd.), da se vidi s svojo družino, da morebiti z njo večerja, da gre v gledališče, v kino, na zabavo ali ples in končno, da doma spi.

Če nas kak radovednež vpraša, kako izhaja delavec za zaslužkom 200 rubljev mesečno, da prehrani svojo družino (obed v javni menzi, juha, meso s prikuho in kruhom in močnata jed, stane 1½ do 2 rublja) pozablja pri tem, da so v vedno več in več slučajih zaposleni tudi vsi člani njegove družine, da ni kruha za tistega odraslega člana družine, ki bi ne hotel delati.

Celo žena ministra za zunanjo politiko (bivšega) Litvinova, dela; ona je dnevno zaposlena kot učiteljica angleškega jezika in piše tudi učbenike za svojo stroko.

Žena Nikolaja Krestinskega, bivšega sovjetskega sodelavca Litvinova, je zaposlena kot zdravnica v Filatovski otroški bolnici. Na družabnih večerih se od njenih, od alkohola in drugih kemikalij razjedenih rok, vedno razširja težki duh bolnice.

Se celo dobra in mila soproga našega rojaka Borisa Spiridonoviča Stolonjakova, ki je ugledni kulturni delavec v moskovskem ministrstvu za zunanje zadeve, dela stalno v nekem tehniškem uradu.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Naredba o nadzorstvu podjetij

Kako se bo financirala Inspekcija dela, ki doslej ni imela dovolj sredstev.

Pripravlja se nova naredba o nadzorstvu podjetij glede izvajanja delavske zaščitne zakonodaje. Nadzorstvo bodo vršile inspekcije dela.

Stroški se bodo pokrivali iz 1 odst. doklade od prispevka za socialno zavarovanje. Doklado bodo plačevali v celoti delodajalci.

Te prispevke bodo pobirali okrožni uradi za socialno zavarovanje z zavarovalnimi prispevki. Od pobranih prispevkov bodo zaračunali zase 5 odst. tega dohodka za opravljanje inkasacije, 10 odst. bodo nakazovali ministrstvu socialne politike, ostali znesek (85 odst.) pa bodo odračunavali inspekcijam dela pri banskih upravah.

Iz teh banovinskih dohodkov se bodo krili potovalni in drugi stroški, ki so v zvezi s kontroliranjem podjetij. — V kolikor bi se ti prejemki ne porabili

do konca leta, se bodo morali odkazati glavni državni blagajni kot izreden državni dohodek.

Potninske in druge proračunske stroške bo odredil minister socialne politike. Nadzorovalni stroški se bodo v bodoče krili samo iz teh prejemkov.

Podjetja, ki po § 220 niso zavarovana, nju zavezana, te doklade ne bodo plačevala.

Z novo uredbo, proti kateri ugovarjajo podjetniki, bo ustanovljen nov centralni fond, s katerim bo razpolagal minister socialne politike, če bo načrt naredbe odobren.

General de Gaulle je sklenil ustanoviti žensko pomožno organizacijo. Vodstvo te organizacije je prevzela znana francoska teniška igralka Renée Mathien.

»Cankarjeva družba« izda koledar za leto 1941. Članarina bo letos samo 10—dinarjev

SE VEDNO KUPITE DOBRO IN PO UGODNIH CENAH

Rokavice, nogavice, pletenice, bluže, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki). Volna, preja za strojna ročna dela. Kombineže, modrčke, srčaje svilene in flor nogavice itd. Oblečke, platno, odeje, predpasnike, rute. Blago, perilo za ženske, moške, otroke. Šivilske potrebščine, galanterija.

OSET »MARA«, Koroška cesta 26 (Poleg tržnice — Vodnikov trg).

Damske plašče najnovejših modelov.

volno, ročna dela itd. priporoča

LAMA

Maribor, Jurčičeva ulica 4

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324

Za konzorcij izdaja in ureja Adolj Jelen v Mariboru. — Tiska Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru, predstavnik Viktor Eržen v Mariboru.